

PROCEEDINGS OF THE
VIII INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND THEORETICAL CONFERENCE

THE CURRENT STATE OF
DEVELOPMENT OF WORLD
SCIENCE: CHARACTERISTICS
AND FEATURES

01.11.2024

LISBON
PORTUGUESE REPUBLIC

with the proceedings of the

VIII International Scientific and Theoretical Conference

**The current state of
development of world science:
characteristics and features**

01.11.2024

Lisbon, Portuguese Republic

Lisbon, 2024

UDC 082:001
T 30

 <https://doi.org/10.36074/scientia-01.11.2024>

Chairman of the Organizing Committee: Goldenblat M.

Responsible for the layout: Bilous T.

Responsible designer: Bondarenko I.

T 30 **The current state of development of world science: characteristics and features:** collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VIII International Scientific and Theoretical Conference, November 1, 2024. Lisbon, Portuguese Republic: International Center of Scientific Research.

ISBN 979-8-88955-776-0 (series) Bowker

DOI 10.36074/scientia-01.11.2024

Papers of participants of the VIII International Multidisciplinary Scientific and Theoretical Conference «The current state of development of world science: characteristics and features», held on November 1, 2024 in Lisbon are presented in the collection of scientific papers.

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences and registered for holding on the territory of Ukraine in UKRISTEI (Certificate № 400 dated June 12th, 2024).

Conference proceedings are publicly available under terms of the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA 4.0) at the www.previous.scientia.report.

UDC 082:001

© Participants of the conference, 2024

© Collection of scientific papers «SCIENTIA», 2024

ISBN 979-8-88955-776-0

© NGO International Center of Scientific Research, 2024

FROM CHATBOTS TO ADAPTIVE LEARNING: THE ROLE OF AI IN PERSONALIZED ENGLISH LANGUAGE EDUCATION Novik K.	160
LEVERAGING ARTIFICIAL INTELLIGENCE TO ENHANCE LANGUAGE ACQUISITION: INNOVATIONS IN ENGLISH TEACHING AND LEARNING Novik K.	164
THE ROLE OF TECHNOLOGY IN MATH EDUCATION Pashchenko O.A., Skorupska O.H., Zhuravel A.V.	168
ВПЛИВ ПРОЕКТНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ НА РОЗВИТОК КОМПЕТЕНЦІЙ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ Товт Б.М.	177
ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА ПРОВЕДЕННЯ МУЗИЧНО-ВИХОВНИХ ЗАХОДІВ ІЗ ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ Цуранова О.О., Рясіна С.	180
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ «УРАЖЕННЯ ОРГАНУ ЗОРУ ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТІ» ЛІКАРЯМ-ІНТЕРНАМ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ Могілевський С.Ю., Панченко Ю.О., Гуліда А.О.	183
СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ» Корольов В.В.	186
ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ВОКАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ Коваленко А.О.	189

SECTION 16.

PSYCHOLOGY AND PSYCHIATRY

ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ І ПСИХОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ АУДИТОРІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ Кальба Я.Є., Мінський В.О.	191
ОСОБИСТІСНІ ЗМІНИ СТУДЕНТІВ ПІД ВПЛИВОМ ВІРТУАЛЬНОГО СПІЛКУВАННЯ Засєкін А.А., Гнатюк Н.Є.	196

SECTION 17.

MEDICAL SCIENCES AND PUBLIC HEALTH

ДОКТОР ВАТСОН. СИСТЕМА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ Чуприна М.В., Батюк Л.В.	199
--	-----

SECTION 16.

PSYCHOLOGY AND PSYCHIATRY

Кальба Ярослава Євгенівна

канд. психолог. наук, доцент, доцент кафедри психології
*Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
Україна*

Мінський Владислав Олександрович

здобувач вищої освіти фізико-математичного факультету
*Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
Україна*

ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ І ПСИХОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ АУДИТОРІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ

Поняття «інфомедійна грамотність» і «психологічна стійкість», що мають стосунок до аудиторії, в умовах війни стоять поряд. Інфомедійна грамотність – це «засіб забезпечення можливості для людей ефективно знаходити, оцінювати, використовувати і створювати інформацію в усіх сферах життя для досягнення особистих, суспільних, професійних і освітніх цілей» [1],[2]. Вона також включає цифрову, візуальну грамотність, грамотність щодо обробки інформації, інформаційні навички, управління даними тощо. «Психологічна стійкість – це здатність людини чинити якісний опір негативним зовнішнім впливам і стресам, а також відновлюватися після криз та успішно розвиватися в обставинах, які швидко змінюються» [3].

Інфомедійна грамотність і психологічна стійкість аудиторії в умовах війни є надзвичайно важливими аспектами, які впливають на сприйняття інформації та здатність адаптуватися до стресових умов. У цьому контексті тема нашої розвідки є *актуальною*. Її *мета* – окреслення механізмів формування психологічної стійкості аудиторії до дезінформаційних впливів через інфомедійну грамотність.

У більшості українців психологічний стан за останній рік погіршився, основні причини – стрес, втома і погіршення здоров'я через війну. Про це свідчать результати соціопитування ZN.UA, проведеного Центром Разумкова з 20 до 28 червня 2024 року в усіх регіонах України (за винятком окупованих територій). За його даними, за останній рік з минулого літа психологічний стан 55,8% опитаних погіршився. У 33,6% він не змінився. І у 2,9% – поліпшився.

Найчастіше психологічний стан опитаних погіршився через загальну втому від стресів, спричинених війною – 56,8%. Як найбільш серйозний чинник погіршення емоційного стану «втому» зазначили переважно жителі південних (71,2%) і східних областей (64,7%), особливо прифронтових зон. У західних областях цей показник – 54,6%, у центральних – 48,5% [4].

Для розуміння динаміки емоційних станів в умовах війни зазначимо, що Аналітичний центр CEDOS, впроваджений Міжнародним фондом «Відродження» за фінансової підтримки Посольства Швеції в Україні, у співпраці з Празьким громадянським центром, Фондом імені Гайнріха Бьоля провели у перші два тижні після 24 лютого 2022 року у два етапи дослідження впливу повномасштабної війни на українське суспільство, внаслідок якого з'ясували, якими були думки, почуття та дії людей в Україні. Другу хвилю дослідження проведено у травні 2022 року. Для збору даних використовувався опитувальник, оформлений у Google Forms. І зроблено певні висновки у звіті, у якому зазначається, що основною тенденцією було відчуття у людей відстороненості від життя, зупинки часу, випадання з реальності, співпереживання горю співвітчизників. Водночас друга хвиля дослідження показала, що емоції респондентів почали дещо більше замикатися на собі. «Хоча тенденція планувати майбутнє лише на день чи кілька днів все ще була поширеною серед опитаних, вона, на відміну від першої хвилі, вже не була домінуючою. З усвідомленням того, що війна триватиме довго, змінювалися горизонти планування. Опитані здебільшого зазначали, що мали плани як на короткострокову перспективу, так і на довгострокову. Триваліші плани найчастіше були пов'язані з подіями, відкладеними на час після перемоги: поверненням додому, відновленням звичного життя, зустрічами з близькими» [5]. Така готовність до сприйняття потенційно негативної ситуації, звісно, підвищує опірність впливу, захищає від додаткової травматизації.

Ефект враження аудиторії, безперечно, посилюють і медіа, які також можуть наносити психологічні травми. На думку Любові Найдьонові, «медіатравма – це стрес, який виникає внаслідок медіаспоживання, співпереживання за травмівними подіями, представленими в медіа (насамперед, фото, відео). Вперше про медіатравму почали говорити, коли після терористичних актів, висвітлених по телебаченню, до лікарів почали звертатися люди із симптомами, схожими до ПТСР (посттравматичний стресовий розлад), хоча безпосередньо травму вони не переживали» [6]. Питання визнання медіатравматизації як підстави для діагнозу дискутується, але наразі ПТСР від медіа не може бути визнаним, адже людина завжди може

перервати своє медіаспоживання і тим зняти травмівний чинник. Разом з тим, медіа, як показують результати українських досліджень Інституту соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України, визнаються стресовими навіть більше, ніж інші життєві події [7].

В умовах війни інформація стає потужним інструментом, здатним як піднімати моральний дух, так і дезорієнтувати населення. Медіа через високу маніпулятивну спроможність здатні чинити явний і прихований психологічний тиск на тих, хто перебуває під їх впливом. В умовах війни часто виникають фейки та пропаганда, що можуть дестабілізувати суспільство, активується ІІСО – «сплановані дії з поширення інформації на іноземну аудиторію задля досягнення певної цілі, впливу на емоції, критичне мислення, почуття та дії цільової групи людей. Абревіатура розшифровується як «спеціальна інформаційно-психологічна операція». Такі операції проводяться в рамках психологічної війни. Психологічна війна використовує пропаганду та різні види інформації задля впливу на думки, емоції, погляди та поведінку опозиційної групи» [8]. Важливо вміти розпізнавати такі матеріали. Це передбачає перевірку фактів, звірку інформації з різними джерелами та аналіз контексту. Тобто, аудиторія повинна бути свідомою, що такі елементи можуть впливати на їхнє сприйняття інформації. Вона повинна розуміти, що маніпуляції можуть використовуватися для формування певних наративів, які не завжди відповідають дійсності, а це, у свою чергу, впливає на її психологічний стан.

Тут важливо зауважити, що у цих умовах важлива «національна єдність українства, яка визрівала і розвивалася упродовж століть... У науковому ракурсі аналізу осмислення такої єдності забезпечується звертанням до поняття національної ідентичності, що, своєю чергою, кристалізується довкола образу України як певної значущої соціальної цілісності. А тому дуже актуальним завданням є дослідження різних аспектів, у тому числі психологічних, зазначеного образу в його динамічній структурі та суспільно-історичних трансформаціях» [9, с.6].

Ключовою для виживання та адаптації в умовах війни є психологічна стійкість. Вона дозволяє людям не тільки пережити важкі часи, але й знаходити шляхи до відновлення. Потужним засобом боротьби з тривогою є підтримка позитивного мислення, завдяки якому легше переживаються труднощі. Люди, які здатні критично оцінювати інформацію, відчувають менший рівень тривоги і дезорієнтації. Вони можуть краще справлятися зі стресом, оскільки мають чітке уявлення про реальність навколо себе. Тому

критичне сприймання медіаінформації, уміння аналізувати медіапродукт набуває неабиякого значення, особливо в умовах повномасштабної війни, у якій наразі перебуває наша держава. У цьому контексті інфомедійна грамотність і психологічна стійкість взаємопов'язані. Інфомедійна грамотність може підвищити психологічну стійкість, оскільки дозволяє людям краще розуміти ситуацію, зменшуючи страх і невизначеність. Люди, які вміють критично оцінювати інформацію, менш схильні до паніки і маніпуляцій.

Інфомедійна грамотність – це не лише вміння критично оцінювати новини, але й здатність усвідомлювати вплив медіа на свідомість. Вона формує: а) здатність критично оцінювати інформацію, бо у часи війни інформаційні ресурси містять дезінформацію. Вміння розрізнити надійні джерела від ненадійних допомагає уникнути маніпуляцій; б) розуміння медійних технологій, особливо знання про те, як працюють соціальні мережі та медіа, що дозволяє краще усвідомлювати, як контент створюється і поширюється, а це є важливим задля своєї інформаційної безпеки; в) навички для пошуку та аналізу інформації з різних джерел, щоб формувати об'єктивне уявлення про ситуацію та формувати навички емоційної саморегуляції. Вміння керувати своїми емоціями під час кризи допомагає зменшити рівень стресу та тривоги. Також інфомедійна грамотність може сприяти формуванню спільнот, які діляться перевіреною інформацією та підтримують один одного. Наявність підтримуючого оточення може значно підвищити психологічну стійкість. Це можуть бути родина, друзі або громади, які об'єднуються в умовах криз. Це створює більш стійке соціальне середовище, здатне протистояти викликам війни.

Отже, аудиторія, яка критично ставитися до інформації, зможе сформувати більш стійку позицію в умовах війни, у часи якої важливо не лише фізично захищати країну, а й забезпечити психологічну і інформаційну стійкість населення. Інфомедійна грамотність допомагає громадянам адекватно сприймати інформацію, а психологічна стійкість підтримує їх у боротьбі з емоційними викликами. Разом вони формують основи для успішного подолання кризи та відновлення суспільства. Загалом, розвиток цих навичок є важливим елементом підготовки суспільства до викликів, які приносить війна.

Список використаних джерел:

1. Бути медіаграмотним: десять необхідних компетентностей // <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/18961/2017-05-24-buty-mediagramotnym-desyatneobkhidnykh-kompetentnostey/>

2. Медійна та інформаційна грамотність кожного і для всіх//<https://pon.org.ua/novyny/8281-medyna-ta-nformacynagramotnst-kozhnogo-dlya-vsh.html>
3. Психологічна стійкість для громадських організацій під час війни // <https://courses.zrozumilo.in.ua/courses/course-v1:eef+EEF-030+dec2022/about#:~:text=%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D1%82%D1%96%D0%B9%D0%BA%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%E2%80%93%D1%86%D0%B5%20%D0%B7%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%BB%D1%8E%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D0%B8,%D0%B2%20%D0%BE%D0%B1%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%85%2C%20%D1%8F%D0%BA%D1%96%20%D1%88%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%BA%D0%BE%20%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%8E%D1%8E%D1%82%D1%8C%D1%81%D1%8F>
4. Наскільки погіршився психологічний стан українців за рік і які основні причини – опитування. https://lb.ua/health/2024/07/22/625411_naskilki_pogirshivsia_psihologichniy.html
5. Три місяці повномасштабної війни в Україні: думки, переживання, дії. - <https://www.irf.ua/publication/try-misyaczi-rovnomasshtabnoyi-vijny-v-ukrayini-dumky-perezhyvannya-diyi/>
6. Найдьонова Любов. Медіатравми війни: зв'язок психологічного благополуччя і медіакомпетентності <https://www.youtube.com/watch?v=DasjYYYYCpno>
7. Дослідження психологічного стану населення в умовах повномасштабної війни. <https://ispp.org.ua/2022/09/13/doslidzhennya-psihologichnogo-stanu-naselennya-v-umovax-rovnomasshtabnoyi-vijni/>
8. ПІСО: що це таке? Протидія неправдивій інформації. <http://www.shkolasvitoch.com.ua/%D1%96%D0%BF%D1%81%D0%BE-%D1%89%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BD%D0%B5%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B9-%D1%96/>
9. Орап Марина, Савелюк Наталія, Кальба Ярослав. Образ держави як втілення ментальності українського студентства. *Психологія: реальність і перспективи. Збірник наукових праць РДГУ*. Випуск 20, 2023.С.5-18.

SCIENTIFIC PUBLICATION

WITH THE PROCEEDINGS OF THE VIII INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND THEORETICAL CONFERENCE

**«THE CURRENT STATE OF DEVELOPMENT OF WORLD
SCIENCE: CHARACTERISTICS AND FEATURES»**

November 1, 2024 | Lisbon, Portuguese Republic

in English and Ukrainian

*All papers have been reviewed. Organizing committee may not agree with
the authors' point of view. Authors are responsible for the correctness of the papers' text.*

Contact details of the organizing committee:

NGO International Center of Scientific Research

Tel.: +38 098 1948380; +38 098 1526044

E-mail: info@scientia.report

URL: www.scientia.report

Signed for publication 01.11.2024. Format 70×100/16.
Offset Paper 80gsm. Times New Roman and Open Sans typefaces.
Digital color printing. Conventionally printed sheets 18,04.
Circulation: 50 copies. Printed from the finished original layout.

Publisher [PDF]: Primedia E-launch LLC
TX 75001, United States, Texas, Dallas. E-mail: info@primediaelaunch.com

Publisher [printed copies]: LLC UKRLOGOS Group
21005, Ukraine, Vinnytsia, Zodchykh str. 18, office 81. E-mail: info@ukrlogos.in.ua
Certificate of the subject of the publishing business: ДК № 7860 of 22.06.2023.